

JAUNAIS CĒL'S

AGROFIRMAS «SARKANIS OKTOBRIS» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENA,
1989. GADA
22. APRILIS
Nr. 16 (104)

Cena 2 kap.

„Lielajai ierosmei“ + 70

Sogad aprīt septīni gadu desmiti kopš pirmās komunistiskās sestdienas talkas. Lielajam un daudzpusīgajam darbam pamatus lika Maskavas—Kazanas dzelzceļa Maskavas Šķirotavas depo piecpadsmit strādnieku brīvprātīgs darbs bez atldzības 1919. gada 12. aprīli.

ATTĒLA: N. Sisojeva glezna «Lenins sestdienas talkā Kremlī 1920. gadā».

V. SOZINOVA fotoreprodukceja

22. aprīlis — V. I. Lenīna dzimšanas diena

Sodien aprīt 119. gadadienā kopš V. I. Lenīna dzimšanas dienas. Lielā domātāja un revolucionāra Vladimira Iljiča Lenīna dzīve un darbība radījusi lielu iespādu ne tikai uz mūsu zemes ļaužu dzīves likteņiem, bet arī uz visas pasaules attīstību. Viņa ieguldījums revolucionārajā marksismā ir vesels posms strādnieku kustībā, un ne veltī mēs apgalvojam, ka nevar būt par marksistu, neesot par leninieti. Vladimirs Iljičs radoši attīstīja K. Marks un F. Engelsa mācību, pamatojoties uz tā laika ziņātnes un prakses jaunākajiem sasniegumiem,

deva atbildes uz jautājumiem, ko izvirzīja laikmetis, kas deva iespēju visiem marksistiem leniniešiem izdarīt drošakus, zinātniskakus secinājumus un vispārinājumus, priekšplāna izvirzīt svarīgakos uzdevumus.

V. I. Lenīns milēja dzīvi un tās jaukumu, milēja cilvēkus, bet galvenais viņam tomēr bija cīņa un tieksme uz uzvaru. Viņam nebija citas dzīves kā tikai saistībā ar revolūciju. Viņa partījska principiālītātē, revolucionāra bezbalīgums, politisks godīgums un personiskā pletīcība bija un ir augsta parauga cīlenīga. Viņam politikas centrā vienmēr bija cilvēks, tā intereses un mērķi, viņa cīņa un laime,

Mūsu valsts iegājusi jaunā attīstības posmā, visās vietās un jomās izvērsusies pārbuve, sevišķi ekonomikā un sociālajā sfērā, sabiedrības demokratizācijā. Ejot šo pārkārtosanās un pārbūves ceļu, mēs bležāk nekā agrāk atskatāmies uz Lenīnu, vēršamies pie viņa domām un padomēm, pie viņa idejām, kas liecina par neatlaicīgu tieksmi atjaunot mūsdieni apstākļos leninisma garu, leniniskās pietates ar socializmu, ekonomikas attīstību, sabiedrības šodienas dzīves demokratizāciju. Uzticams un drošs kompass arī sodien ir Lenīna principi par nacionālo politiku un nacionālo jautājumu risinājumu. Tieši viņam pieder idejas, kas kļuvušas par izejas punktu jaunās politiskās domāšanas principu izstrādē, kas aizvien ciešāk ieļaujas Padomju valsts starptautiskajā politikā. Viņa vārdiem sakot, «tagad viens ir praktiskajā darbā, praktiskajos rezultātos».

SODIEN — KOMUNISTISKĀ SESTDIEŅAS TALKĀ.
VEIKSMIGU DARBU, BIEDRI, VISU PLĀNU IZPILDĪ!

Kluba vārds — „Pīnīneite“

LIKĀS: agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kultūras naima lielā zāle līdz šim nekad nebija izstarojuši tādu mājigumu un gāismu kā 14. aprīla pēcpusdienā. Tur uz tīkšanos bija sapulcējušās Preili rajona augstu izslaukumu kluba mehanizētās slaukšanas meistares (arī daži meistarji). Un to mājigumu acīmredzot radīja viņu sirsniņa, gaiša būtība, kas lāvusi viņām gūt paņakumus savā darbā. Jo tā taču ir, ka cilvēkam vēl varbūt var pavelēt, iestāstīt, piedraudēt, bet no govs ar tādiem līdzekļiem vairāk pliena vis neizspiedīsi. Govīj vajag labu barību, kārtīgu kopšanu un kaut mazliet mīluma. Tikai tad plena devēja saprot, ko no viņas gaida, un kļūst dāsna. Jāņem vērā, ka par klubu biedru var kļūt vienīgi tie mehanizētās slaukšanas meistari, kas izslauč no katras savas grupas govs ne mazāk kā 4 000 kilogramu pliena un turklāt vairāk nekā saimniecībā vidēji. Tātad, lai kļūtu par šī kluba biedru, vajadzīga ne tikai visu kopēja rūpe par labu barību, prasmīgs ciltsdarbs, — vajadzīgs arī darbā attīstīts talants ar goviem.

(Turpinājums 3. lpp.)

Fermu atestācija

13. aprīli agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolhozā notika liellopu šķirnes fermu atestācija, ko rīko katrai gadu. Mūsu saimniecībā tāda ferma izveidota melnrābo šķirnes govu audzēšanai. Atestācijā piedalījās Latgales valsts ciltslietu un mākslīgās apsekošanas stacijas, agroapvienības «Preili» speciālisti.

Kolhoza šķirnes lopu ferma saņēma 275,5 balles.

PANORĀMA

Ciešāk pie zemes

12. aprīli notikusi kolhoza «Sarkanais Oktobris» valdes sēde atšķirās no līdzšinējām ar izskatāmo jautājumu loku. Tiem visiem viens mērķis — vairot kolhozniekā saimnieka izjūtu uz zemes, kurai viņš atdod savus sviedrus.

Ne jau visiem pietiks dūdas un neatlaicības lūgt sev individuālā lietošanā 20 hektārus zemes, kā to izšķirās darīt ar čaklumu un godprātību saimniecībā labi pazīstāmā mehanizatora Jāņa Pastāra ģimene. Jāapzinās,

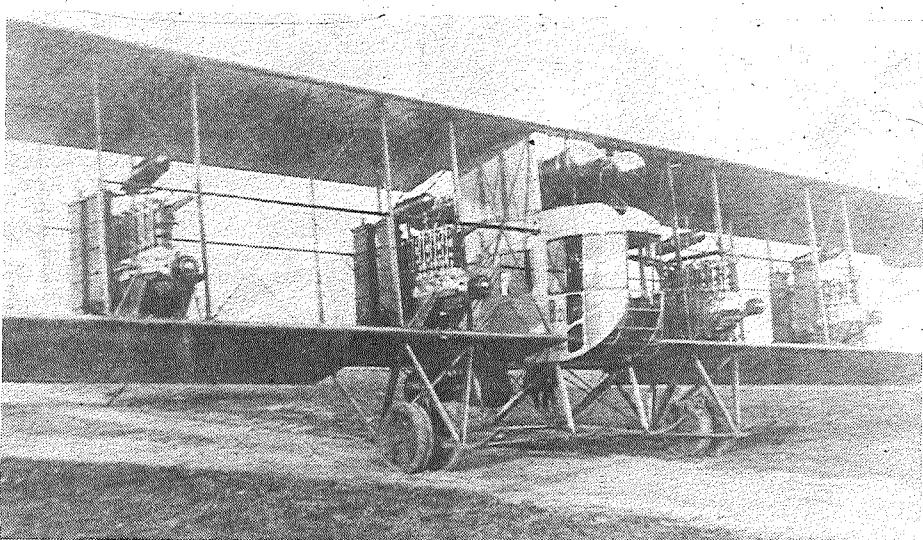
ka ikviens šāds lūgums var būt apmierināts ar noteikumu, ka no tā būtiski necietis kopsaimniecības intereses. Apsriežot visus «par» un «pret», valde izšķirās atvēlet Pastāram platiņu Aizupiešos un Blaževičos, no kuras 54 hektāriem 29 ir arāzeme. Tā varētu būt izslēgta no kolhozā tēdibinājušās zemkopības sistēmas bez Ipašiem zaudējumiem kopsaimniecībai un individuālijiem piemājas zemes gabalu lietotājiem.

Valdes sēde nolēma paplašināt

iespējas arī tiem, kas vēlas turēt iopus savā individuālajā piemājas saimniecībā. Šajā nolūkā varēs pieprasīt no koplietojamās zemes nevis vairs pushektāra dārzam un pushektāra ganibām, bet gan kopā pusotra hektāra. Tāja kolhoznieks varēs realizēt savas saimnieka tiesības, pēc paša ieskatiem mainot platības ilggadīgajiem zālājiem, labībā un saknudāzam.

Vēl valdes sēde nolēma apstiprināt nolikumu par dzīvojamā māju un dzīvokļu pārdošanu kolhozniekiem ar atvieglokiem noteikumiem.

L. LAUCE

12. aprīlis — Vispasaules aviācijas un kosmonautu diena

Zilajās tālēs

Sogad 8. janvārī aprītēja 100 gadi kopš viena no sava laika levērojamākajiem lidotājiem, augstas klasses aviācijas speciālista Jāzepa Baško dzimšanas. Vladimirs kara skolas, gaisa kuģniecības un Gātīnas aviācijskolu absolvents lidoja ar lielāko tolaiku lidmašīnu «Ilja Muromec», vēlāk komandēja šo lidmašīnu eskadru. Ar lidmašīnu «Ilja Muromietis» viņš uzstādījis četrus pasaules rekordus.

(Turpinājums 2. lappuse)

CILVĒKI UN GADI

ZILAJĀ TĀLĒ

PAR
DZĪVOKĻU UN ĢIMENES
MAJU PARDOSĀNU

2. lappuse

REPUBLIKAS SPOGULI

ZĪRS NAV

MINITRAKTORS

LOPU BAROSĀNAS

ĀBECE

3. lappuse

LATVIJESU PADOMJU

KLĀSIKA

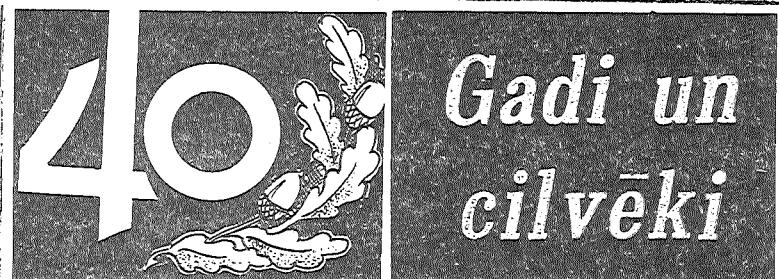
VENTILATORS

ROTALAS AR UGUNI

BISTAMĀS

4. lappuse

No kolhoza vēstures + Dzīve — varondarbs → Kā kļūt par dzīvokļa īpašnieku

3. turpinājums

20. marts:

— par kūdras izvešanas grafiku neievērošanu saukt pie atbildības brigadierus.

5. aprīlis:

— atgriezt kolhoza saskanā ar rajona izpildkomitejas lēmumu agrāk izlaistos strādāt sezonas darbus linu un kūdras fabrikās.

5. maijs:

— norikot degvielu pastāvīgu pievedēju ar pajūgu traktoru brigādei;

— uzdot brigadierim b. Orlovam darbā dārzenkopju brigādē norikot trīs cilvēkus;

— vienā vietā uzcelt cūku un liellopu fermas.

5. jūnijš:

— katrai slaučejai uzlikt par pienākumu sabiedriskajam ganāmpulkam sakņaugus izaudzēt 0,05 hektāru platibā.

20. jūnijš:

— par patvalīgu aizbraukšanu uz Preiliem ar zirgu Mirofanam Amosovam samaksāt naudu trīskāršā apmērā un atskaitīt piecas darba dienas;

— apstiprināt kurpnieka naglu iepirkšanas aktu;

— noskaidrot, cik dienas Stefānijs Vasilevska aprūpējusi traktoristu, un aprēķināt vinai par to darba dienas.

6. jūlijs:

— par slotinu 50 kilogramu sagatavošanu aprēķināt 1,20 darba dienas.

20. jūlijs:

— par dārzu apsargāšanu aprēķināt pa 30 un 15 darba dienām.

5. augusts:

— Annai Ivinai piešķirt ziemāju salmus dzīvojamās mājas jumta remontam.

1955. GADS. 10. februāris:

— pārskaitīt Suvorova kolhozam F. Romanovska iedzīves vērtību sakārā ar viņa pāriešanu uz šo saimniecību.

25. februāris:

— atteikt A. Mihailovai maizes iedališanā no veco cilvēku fonda, jo viņai ir bērni.

5. marts:

— uzdot kolhoza priekšsēdētājam Firsovam bez izrakstīšanas pie lopbarības pārzīna nemīt lopbarību personīgiem, teli, ko izsniedzis Spelis, atgriezt kolhoza saskanā ar valsts izcenojumiem ieturēt no algas par automašīnas izmantošanu braucienam uz Rīgu;

— veterinarjam sanitāram Antonam Kodoram noteikt mēnešsalgu 500 rubļus un vienlaicīgi brīdināt, lai darbā neierodas iereibūšā stāvokli;

— Ivanam Kitajevam par komandējumu uz Rīgu aprēķināt darba dienas;

— par lopu pastaigu grafika neievērošanu slaučējām... nonemt pa 5 darba dienām.

8. marts:

— norikot meža darbos 30 meža cīrtejus, izsniegt 100 rubļus avansā, 4 kilogramus gaļas, 20 kilogramus rūdu miltu, no katra, kurš nebrauks kokmateriālu sagādē, atrēķināt pa 10 rubļiem par katu kubikmetru un piemaksāt tiem, kas kokmateriālus sagatavos vīrs uzdevuma. Cūkgauju meža cīrtejim rēķināt pa 10 rubļiem.

(Turpinājums sekos.)

I VISPĀRIGIE NOTEIKUMI

1. Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» darbiniekiem, kas aktīvi strādā sabiedriskajā saimniecībā, ir tiesības pirkst no agrofirmas dzīvojamā māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, par ko tiek noslēgts līgums.

2. Dzīvojamās mājas vai dzīvokli parasti tiek pārdoti tikai tiem agrofirmas darbiniekiem, kuri Latvijas PSR teritorijā nodīvojuši un tajā pierakstīti ne mazāk kā 10 gadus.

3. Personiskajā īpašumā tiek pārdoti tie dzīvokli un viensētā tipa dzīvojamās mājas, kuri atrodas agrofirmas bālance. Pirnmā kārtām tiesības iegādāties dzīvokļus personiskajā īpašumā ir tiem pilsoniem — agrofirmas darbiniekiem, kas ir uzskaitēti dzīvokļu apstāklī uzlabošanai.

Tāpat dzīvokli un mājas var tikt pārdotas pilsoniem, kas strādā agrofirmā un jau dzīvo šajos dzīvokļos un mājās.

4. Pēc agrofirmas padomes vai valdes un agrofirmas arodbiedrības komitejas lēmuma, nemot vērā darba kolektīvu padomju domas, dzīvojamās mājas un dzīvokli tiek pārdoti ar atvieglošiem noteikumiem, kurus nosaka šīs nolikums, ar noteikumu, ka vienai ģimenei ir tiesības iemīt tikai vienu dzīvokli vai individuālo dzīvojamā māju.

II LIGUMA NOSLEĢŠANAS KĀRTĪBA UN NOTEIKUMI

5. Agrofirmas darbinieks, kurš vēlas pirkst no agrofirmas dzīvojamā māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, iesniedz iešniegumu agrofirmas padomei. Iesniegums tiek izskaitīts kārtējā agrofirmas padomes un arodkomitejas kopējā sēdē.

6. Pēc lēmuma pieņemšanas pasaules noslēdz pirkšanas un pārdošanas līgumu.

7. Pēc līguma noslēgšanas agrofirma nekavējoties izsūta uz attiecīgu valsts notariātu iestādi paziņojumu par noslēgto līgumu, uzlieguma uzlikšanai atsavināt pārdošo dzīvokli vai dzīvojamā māju.

8. Līguma tekstām jāatlībst pirkšanas un pārdošanas tipveida līgumam dzīvojamā māju pārdošanai pēc atvieglošiem noteikumiem.

III PĀRDOŠANAS NOTEIKUMI

9. Dzīvojamās mājas un dzīvokli tiek pārdoti par šādām cenām:

— no jauna uzceltās mājas un dzīvokli — pēc tāmes vērtības;

— agrāk celtās mājas un dzīvokli — pēc bilances vērtības.

Turklāt darbinieks atkarībā no vina attiekīmes pret darbu un darba stāžu agrofirmā un pēc darba kolektīva lēmuma apmaksa agrofirmai daļu dzīvojamās mājas un saimniecības ēku vai dzīvokla vērtības, taču šī daļa nedrīkst būt mazāka par 50 procentiem no mājas vai dzīvokla vērtības.

Par dzīvokļu un ģimenes māju pārdošanu

Parāds tiek dzēsts katru mēnesi vienādās daļās laikā, kas noteikts līgumā, bet ne ilgāk kā desmit gados no mājas pārdošanas dienas. Turklāt pirmajos trijos parāda nomaksas gados procenti netiek aprēķināti, bet pēc šī termiņa izbeigšanās pircējs maksā agrofirmai divus procentus no gada iemaksu summas.

Par mājas vai dzīvokla pārdošanas dienu tiek uzskaitīta līguma noslēgšanas diena. 10. Noslēdot līgumu, darbinieks maksā agrofirmai sākotnējo iemaksu skaidrā naudā no personiskajiem līdzekļiem. Sākotnējās iemaksas summa tiek noteikta līgumā, taču tā nedrīkst būt mazāka par 50 procentiem no kopējās summas, kas jāmaksā darbiniekam.

11. Daudzērnu ģimenēm, pērkot dzīvokli vai māju, sākotnējās iemaksas summa ir ne mazāka par 30 procentiem no kopējās summas, kas jāpārmaksā darbiniekam, bet atlikušo daļu tam jāpārmaksā ne mazāk kā piecpadsmit gados, reķinot no pārdošanas dienas.

12. Pircēja nāves gadījumā dzīvoklis vai māja pārlet mantojumā atlībstīši civiltiesībām.

IV PUSU TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

13. Pircējam ir pienākums:

— veikt nepieciešamo mājas vai dzīvokļa remontu;

— savlaicīgi izdarīt iemaksas par māju vai dzīvokli;

— izpildīt visus tehniskos, sanitāros, ugunsdrošības un citus noteikumus mājas īpašuma uzturēšanai;

— kārtot obligātās apdrošināšanas, nodokļu un nodevu maksājumus par māju un pie mājas zemes gabalu vai dzīvokli;

— bez attiecīgu vietējās Tautas deputātu padomes orgānu atlaujas nepārbuvēt māju vai dzīvokli vai necelt jaunas būves pie mājas zemes gabala.

14. Vienu gada laikā kopš līguma noslēgšanas dienas darbinieks, kuram pārdota māja vai dzīvoklis, var iesniegt savas pretenzijas par atklātajiem trūkumiem, kā arī celtīniecības un montāžas darbu, materiālu un konstrukciju sliktā kvalitāti. Ja pretenziju pamatojotību atzīst komisija, kuras sastāvā ietilpst agrofirmas un vietējās Tautas deputātu padomes pārstāvji un darbinieks, kuram tiek pārdots dzīvoklis vai māja, agrofirmai ir pienākums novērst atklātos trūkumus laikā, kuru noteikusi komisija.

15. Agrofirmas darbiniekam, kuram tiek pārdota māja vai dzīvoklis, ir tiesības nokārtot maksāšanas parādu pirms termiņa.

16. Ja pircējs pārtrauc darba attiecības ar agrofirmu, pirms pagājuši desmit gadi kopš apmēšanās dienas vai pirms parāda dzēšanas, viņam ir pienākums:

— nodot agrofirmai dzīvokļa māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli. Agrofirma atmaksā bijušajam darbiniekam summu, kuru tas iemaksājis par dzīvojamā māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli, ieturot ēku nolietošanās vērtību amortizācijas atlībstījumu apjomā;

— vai arī atmaksāt agrofirmai izmaksas par dzīvojamās mājas un saimniecības ēkām vai dzīvokļa celtīniecību tās atlīdzības apjomā, kuru tas saņemis no ekonomiskās stimulēšanas fonā.

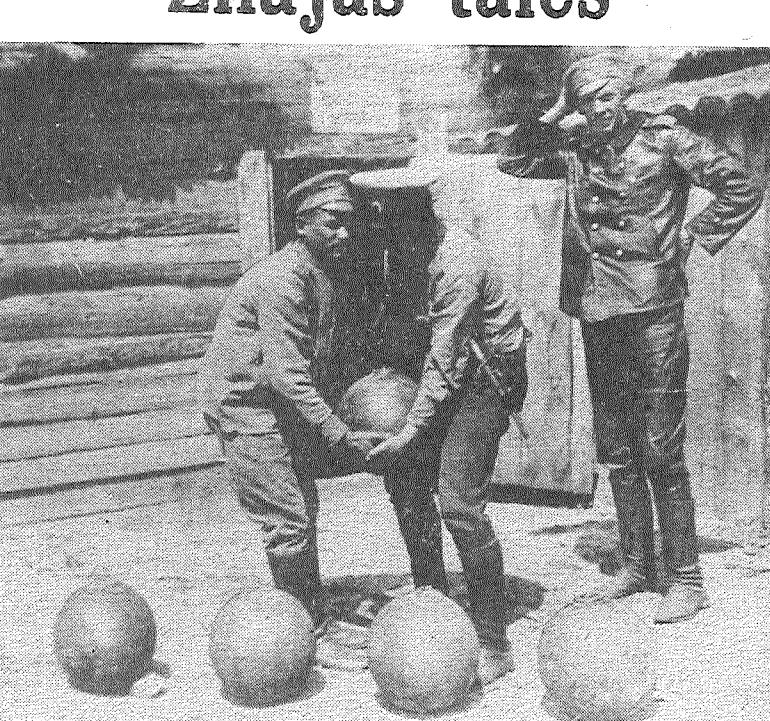
17. Ja pircējs neizpilda vai pilnā merā neizpilda līguma saistības, agrofirmai ir tiesības lauzt līgumu. Tādā gadījumā agrofirma atmaksā pircējam visas ie maksas par dzīvojamā māju ar saimniecības ēkām vai dzīvokli. Ieturot būvju nolietošanās vērtību un zaudējumu, kas radies no saistību neizpildes vai nepieliekamas izpildes. Agrofirmas pienākums ir brīdināt darbinieku trīs mēnešus iepriekš pirms līguma laušanas.

18. Individuālo īpašnieku dzīvokļu ekspluatācija un remonts notiek uz dzīvokļa īpašnieka reķina saskaņā ar likumdošanu.

vietējās varas iestādes par pie minas akmens uzstādīšanu. Uz svīnībām ieradīties visi bijušie Latvijas kara līdotāji, jo viņi visi bija izgaļuši Jāzepa Baško skolu.

V. ROMANOVSKIS

ATTĒLOS: «Ilja Muromec» montāžas laika — vēl nav uzstādīti propeleri (1. lappuse); biedru pulkā; pieminas plāksne uz J. Baško kapu Ēikša kapsētā.

(Nobeigums. Sākums 1. lpp.)
1921. gada Jāzeps Baško atgriezās Latvijā, komandēja aviācijas divizionu, bija Latvijas aviācijas tēvs. 1941. gadā dievnestu aviācijā beidza ar generāla pakāpi. Viņš nomira 1946. gada 31. maijā.

Biogrāfiska uzzīņa. Jāzeps (Jōzefs — krievu un Jezups — latgaliešu variantā) Baško ir dzimis 1889. gada 8. janvārī Jasmuižas

pagasta Kastīrē, kur tēvam pie derēja 12 hektāru liela saimniecība. Pēc Jasmuižas pamatskolas beigšanas Jāzeps mācījās Preili ķētrādīgajā skolā, tad Belostokas reālgimnāzijā, kur viņu atbalstīja vecākais brālis, kas šeit strādāja par dzelzceļa ierēdnī.

Realskolu zēns pabeidza ar izciliu un gribēja turpināt mācības Kijevas inženieru karaskolā, bet saņēma atteikumu, jo nepie-

Zemnieka draugi + Par produktīvu ganāmpulku + Ko panākuši rajona lopkopēji

Kluba vārds — „Pinineite“

(Sakums 1. lpp.)

Pie jeejas zālē katrs kluba dalībnieks un ciemīnī sanēma pieminas vimpeli un augstu izslaukumu meistarū klubā biedru 1988. gada darba rezultātu grāmatīnu. Tur tie paši uzvārdi, kas gadu iepriekš, sarindojušies mazliet citādā kārtā. Vairākumam saimniecību Preiļu rajonā 1988. gads bijis piena lopkopībai nelabvēlīgs: izslaukumu ailē minus krietiņi vairāk nekā plūsu. Tāpēc jo patikamāk bija skaitīt izslaukumu kāpinājumu aizvadītājā gadā vairāk nekā trijām desmitiņām jaunuzņemto biedru. Jāteic, ka augstu piena izslaukumu ģeogrāfija rajonā ir plaša: tajā vēl projām nav pārstāvētas vienīgi trīs saimniecības — «Dubna», «Ezerciems» un «Aglona». Bet pavasām klubā biedru skaits tuvojas jau pusotram simtam.

Par to savā ziņojumā stāstīja klubā prezidente, kā Ipaši priečīgu notikumu uzsverot to, ka jauniešu sekcija papildinājus ar trim jauniem biedriem un klubā kļuvis arī par vienu stiprā dzimuma pārstāvi vairāk. Tas

ir Māris Daugavietis no kolhoza «Zelta vārpa». Jauni, svaigi speki slaucēju elites pulkā patiesi ir loti gaidīti.

Sirsnīgus vārdus vajadzīga un grūta darba labākajiem darītājiem veltīja partījas Preiļu rajona komitejas sekretāre Irida Jansone, agrofirmas «Sarkanais Oktobris» partījas komitejas sekretāre Zoja Agafonova, agrorūpniecības apvienības «Preiļi» priekšsēdētāja vietnieks Ivans Jeršovs un galvenā zootehnīķe Helēna Veikšāne, Raina kolhoza galvenā zootehnīķe Anna Daugavānaga, agrorūpniecības kompleksa darbinieku arodbiedrības Preiļu rajona komitejas priekšsēdētāja Marija Fedotova un kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētājs Vladislavs Valters.

Apbalvoto un ziediem sveikto bija loti daudz, tāpēc pieminešu tikai savējos. Agrorūpniecības kompleksa darbinieku arodbiedrības republikāniskās komitejas Goda rakstus sanēma sēstukstosnieces Marija Lazareva, Feklēniņa Daniļova un Helēna Černova. Viens no klubā biedru tikšanās darba kārtības punktiem bija pieredzes apmaiņa. Valentīna

Bernāne no Lenina kolhoza četrus gadus strādājusi ar pirmiņiem. Cik tas ir grūts un atbildīgs darbs, zina ikviena slaucēja. Tāpēc visi ar interesi uzskausīja viņas stāstījumu. Sensacionāla notikuma liecīniece bija Biruta Kalvāne no kolhoza «Rozupe». Vienai no viņas grupas govīm atskrēja trīniši. Un viņa prata saglabāt visus trīs teliņus sveikus un veselus.

Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» mehanizētās slaukšanas meistares Anastasijas Juganova uzstāšanās bija ar kritisku noti. Atceros, pērn Leinišķu fermas slaucējām nebija istas skaidribas par sava darba galarezultāta vērtējumu. Soreiz pretēnijas izteica A. Juganova. Acimredzot, zootehniskajam dienestam labāk jāizskaidro slaucējām gan augstu izslaukumu meistarū klubā nolikums, gan vērtēšanas kriteriji, lai nevienā nerastos nepelnīta pārīdarījuma apzīna.

Ar balsu vairākumā klubā biedri nolēma tam dot mīlu un novadam atbilstošu nosaukumu — «Pinineite» un nākamo salidzījumu pēc gada organizēt kolhožā «Nākotne», levērojot priekšīkumu, ka turpmāk būtu velams tikties martā.

M. AUSTRUMA

Lopu barošanas ābece

Sakums 51./52. numurā.

III BARIBAS DEVU SASTĀDISANA

Sastādot sabalansētās baribas devas, loti svarīgi zināt tājā ieiklautās baribas ķīmisko sastāvu. «Vidējie» rādītāji bieži vien loti ievērojami svārstības. Tāpat lielas svārstības ir arī šķiedrvielu saturā zinā, Ipaši rupjajā lopbarībā.

Koncentrāti jeb graudu baribas devas jāveido ar tādu aprēķinu, lai kopā ar rupjo lopbarību tās nodrošinātu dzīvnieku vajadzību pēc energijas, proteīna un citām baribas vielām, kas nepieciešamas to dzīvesdarbibas uzturēšanai, piena ražošanai un augšanai. Kā zināms, rupjā barība atkarībā no sastāva ir loti atšķirīga energijas un proteinā daudzuma zinā. Konkrētās rupjās baribas iekļaušana racionā ir atkarīga arī no tā, kāds lopbarības tips, kādā kvalitātē un daudzumā ir fermas rīcībā. Tāpēc ieteicams noteikt devā ieiklaujamās rupjās baribas uzturvērtību, bet pēc tam noteikt graudu maisījuma sastāvu un daudzumu, kurš jāpievieno rupjajai lopbarībai, lai baribas deva kopumā būtu sabalansēta. Šai procedūrai jānotiek vairākās pakāpēs.

Pirmais solis — nosakiet nepieciešamo neto energiju (NE), proteīna, kalcija un fosfora daudzumu, izmantojot iepriekš publētās tabulas.

Otrs solis — nosakiet jūsu ganāmpulka baribas devu sastāvā ietilpstās rupjās lopbarības tipu, daudzumu un kvalitāti. Ir loti svarīgi precizi noteikt rupjās lopbarības patēriņu daudzumu, lai varētu pareizi aprēķināt baribas devā iekļaujamā graudu maisījuma sastāvu un daudzumu. Katrā reizē dodamo barību nosveriet un vajadzības gadījumā atrēķiniet no iegūtajiem liešumiem pārpalikumu svaru. Centieties, lai jūs par augstu nenoteiktu rupjās baribas patēriņu (normāli skaitās 1,5 līdz 2,5 kilogrami sausnas uz 100 kilogramiem dzīvsvara).

Trešais solis — saskaitiet, kādu energijas (NE), proteīna, kalcija un fosfora daudzumu satur visā barības devā ietilpstās rupjās lopbarības sastāvdalas. Salīdziniet: barības kilogrami x barības vielu saturu = NE megakalorijas (proteīna, kalcija un fosfora g).

Ceturtais solis — atnemiet nepieciešamību pēc barības vielām minus barības vielas, kurās satur rupjā lopbarība, = iztrūkums (vai pārpalikums). Iztrūkums jākompensiē ar graudu maisījumu.

Piektais solis — nosakiet graudu daudzumu, ko vajag ieiklaut barības devā, lai apmierinātu vajadzību pēc energijas.

Enerģijas (NE) iztrūkums jādala ar graudu kaloriju daudzumu (Mkal. NE uz kilogramu) = graudu daudzums, kas nepieciešams, lai apmierinātu vajadzību pēc energijas.

Sestais solis — nosakiet nepieciešamo proteīna daudzuma procentu graudu maisījumā. Izdaliet trūkstošo proteīnu (kilogramos) ar nepieciešamo graudu daudzumu (kas noteikts piektajā solī) un rezultātu sareiziniet ar 100, šis skaitlis arī būs proteīna daudzums procentos. Ar tādas pašas procedūras palīdzību nosakiet nepieciešamo kalcija, fosfora un citu barības vielu procentuālo sastāvu graudu maisījumā.

Septītais solis — izveidojiet graudu maisījumu, kas atbilstu visām iepriekšminētajām prasībām, un dodiet to govīm rekomendētajos daudzumos.

IV PRAKTIKI NORĀDIJUMI SLAUCAMO GOVĀ EDINĀSANĀ

Barības diennakts devu govīm var sākt palielināt nākamajā dienā pēc atnešanās un turpināt palielināšanu, kamēr vien govs labprāt apēd visus viņai dotos graudus. Ir govis, kas laktācijas maksimumā spēj apēst 16 līdz 18 kilogramus graudu diennakti. Nevajadzētu palielināt graudu daudzumu vairāk kā par puskilogramu dienā. Ja govs atsakās pilnībā apēst visu barību, tad diennakts deva uz vienu val divām dienām jāsamazina, bet pēc tam atkal jāsāk to palielināt. Govi tādā reizēm vajag ēdināt līdz laktācijas maksimumam jeb apmēram 30 dienas. Tad to var pārvēst parastajā ēdināšanas reizīm — tādā, kāds ir visam ganāmpulkam.

(Turpinājums sekos.)

Jau pāršķirstot valdes sēžu protokolus, pirms 35 — 40 ga diem tapušus, ik uz soļa sastopamies ar dažādiem lēnumi par zirgu kopšanu, izmantošanu zemes apstrādē un transporta darbos. Tomēr, nosaukdamas to par «darba lopu», zemnieks savā četrkājinajā draugā spēja saskatīt arī kaut ko vairāk — vina lielo attapību, uzticamo draudzību.

Bet, kad mūsu dzīvē valdonīgi lelauzās traktors, kam bija jānotiek, zirgs tika vai nu aizmirsts, vai pielidzināts tādam minitraktoriņam, ar kuru var izgrozīties piemāju zemes gabala ūsrībā.

Bet zirgs tomēr, nav mehānisks riks ratu un arkla vilksanai, tas ir augstu attīstīta, saaprīgā būtne, kā pierāda arī mūsu zirgaudzētavas speciālistu un darba darītāju ikdienā.

ATTELOS: zirgu izrāde.

REPUBLIKAS SPOGULĪ

Sacensība 1988. gadā

LABĀKĀS SAIMNIECĪBAS PIENA RĀZOSANA:

Vieta	Saimniecība	Vid. izsl. no govs (kg)	Tauku % valstī realizēt. pienam	Rāzots uz 100 ha lauks. izmāst. (cm)	Govu skaitis
4. Kolhozagrofirma «Sarkanais Oktobris»	5534	3,83	1262	1467	
26. Lēpina kolhozs	4629	3,88	495	579	

LABĀKĀS FERMAS PIENA IEGUVE:

Vieta	Ferma	Saimniecība	Vid. izsl. no govs (kg)	Piena kopēj. (t)	Govu skaitis
2. Leinišķi	kolhozagrofirma «Sarkanais Oktobris»	6919	452	65	
12. «Progress»	—	6174	3068	497	
15. Baibas	—	6034	997	165	
46. Duntišķi	—	5421	492	91	
66. Zabegi	—	5159	377	73	

LABĀKĀS SLAUCEJĀS:

Vieta	Vārds, uzvārds	Saimniecība	Vid. izsl. no govs (kg)	Kop. ieguve (t)	Govu skaitis
1. Anoņina	Loginova	«Sarkanais Oktobris»	8199	148	18
3. Anastasija	Juganova	—	7438	216	29
4. Džuma	Mamedova	—	7396	199	27
6. Marija	Cakule	—	7306	148	20
11. Zoja	Tumašova	—	7100	188,2	26
23. Feklinija	Danilova	—	6872	134	19
26. Marija	Lazareva	—	6788	319	47
27. Lucija	Stankēviča	—	6778	145	21
30. Valentina	Sidorova	—	6751	159	23
31. Alvine	Mikulāne	—	6743	146	22
69. Rita	Rubene	—	6300	278	44
76. Vilja	Conka	—	6245	226	36
99. Jūlija	Bobrova	—	5981	300	50
108. Jādīga	Lepuka	—	5920	253	43
139. Leokādija	Mūrniece	—	5783	310	54
147. Lidiņa	Fjodorova	—	5747	104	18
151. Nadežda	Turubanova	—	5742	297	52
166. Zenta	Juhneviča	—	5676	239	42
169. Antonina	Stepankova	—	5662	364	29

LABĀKĀS FERMAS JAUNLOPU AUDZESANA:

Vieta	Ferma	Saimniecība	Dziļv. pieaug. dienām. (g)	Jaun. lopu skaitis	Ab. stand. %
6. Bortnieki	M. Gorkija	891	205	80	
13. Reineki	«Sark. Oktobris»				

Latviešu padomju klasika

Riebiņu ciema bibliotēka atkal saņemusi jaunas grāmatas. Vispirms — par lietišķajām. No to klāsta nedaudz pastāstiņu par I. Novika grāmatu «Jums, individuālie būvetāji». Tājā aplūko ti vispārējie jautājumi par individuālo māju celtniecības likumdošanu, celtniecības rasējumu lašīšanu, projekta izvēli, būvlaukuma sagatavošanu, būvmateriāļiem un būvdetaļām un to nepieciešamā daudzuma noteikšanu, kā arī par mazstāvu ēku konstrukcijām un iebūvētām mēbelēm.

Un tagad — par populārzinātnisko grāmatu sēriju «Apvār snis». Jau atkārtotā izdevumā šajā sērijā iznākusi D. Adamsones grāmata «Dzimusi brīvībai» — vēstijums par lauveni Elzu, kas augusi pie cilvēkiem, bet audzināta dzīvei brīvībā.

Ar brīvu stihiju mūsu uztvere saistās arī okeāns. Poļu žurnālists, rakstnieks un burātājs Z. Kosjorovskis savā grāmatā «13 balles pēc Bosfora» stāsta par jūru, jahtām un burātājiem. Stāstījumu caurvīj pārdomas par cilvēku neizsmēlamajām iespējām, par vīnu milestību uz dzīvi, par virišķibar, par cīnas un uzvaras prieku, kā arī sakāves rūgtumu, par neatlaidību mērķa sasniegšanā, par cilvēku draugu.

dzību, kas tiek pārbaudīta būrājumos pa okeānu.

Jūra ir arī latviešu rakstnieka un publicista J. Lapsas sacerējumu darbibas vieta. Jau savos iepriekšējos aprakstu krājumos «Sīļu grāmata», «Vētru grāmata», «Banānu grāmata» un «Nafatas grāmata» viņš stāstīja par «jūras arāju» — jūrnieku un zvejnieku dzīvi un darbu. Tagad sanemē «Zīlā grāmata», kurā pamatēma — jauno padomju jūrnieku sagatavošanu patstāvīgām darba gaitām, kursantu ideoloģiskā un patriotiskā audzināšana. Grāmatā skartas buru kugnīcības problēmas, parādīta PSRS nesavīgā internacionālā palīdzība flotes kadru sagatavošanā jaunattīstības valstīm.

Pavisam citas audzināšanas tematikā veltīts krājuma «Padoms» otrs laidiens. Tajā aplūkotas aktuālas bērnu literatūras un estētiskās audzināšanas problēmas, īpaši harmoniskas personības veidošanas jautājumi. Krājuma ievietotas apceres par bērnu rakstniekiem un māksliniekem — grāmatu ilustrācijām, ievērojamu padomju un ārziņu pedagoģu raksti par literatūru un audzināšanu.

Un nu beidzot esam nokļuvuši līdz pēdējai grāmatu sūtījuma «naglai» — trim latviešu padomju visiecienītāko dzejnieku

Aleksandra Čaka, Ojāra Vācieša un Imanta Ziedona darbu jaunākajiem izdevumiem.

Izdevniecība «Liesma» ielidusi klājā A. Čaka grāmatu «Mūžības skartie». Liroepiskais darbs, kas tapis 30. gados, velātīs latviešu strēlnieku varonīgajām cīnām Pirmā pasaules karā un Pilsonu kara frontē. Darbs Padomju Latvijā pilnībā publicēts pirmo reizi.

Esam sanēmuši arī ilgi gaidīto Tautas dzejnieka O. Vācieša Kopoto rakstu 1. sējumā. Tājā ievietoti dzejolu krājumi «Tālu ceļu vējš», «Ugunis», «Kraces apiet nav laika», «Viņu adrese — taiga» un «Elpa», kā arī ārpus krājumiem palikušie dzejoli.

Izdevniecības «Liesma» apgāda iznācis arī Tautas dzejnieka I. Ziedona jaunākais, dzejolu krājums «Taureņu uzbrukums». Pats autors to raksturo šādi: «Dzejolu krājums par cilvēka psiholoģisko pašizcīņu. Tieksnās pēc garīgās stabilitātes, apskaidrības sevi un savā apkātnē. Sadzīviskās nīronas, spriegumi un stresu pārvarēšana, personības pašizkopšanā un pašiebināšanās vārdā. Personība un tās projekcijas uz sabiedriskā fona».

Latviešu padomju prozas mīlotāji pie mums var iepazīties ar tradīcionalo gadagrāmatu «Stās-

ti», kurā ievietotie stāsti šoreiz ir gluži netradicionāli. Mūsdienās tajos atklājas visa tās sarežītibā, daudzskautnainībā, parādīs cilvēka lielums un zemiskums, nodevība un varonība vēstures gaitā un šodienā.

No cīttautu literatūras daudzus piesaistīs krājums «Klasskie kriminālstāsti». Tājā atspogulojas visai garš laikposms Šī žanra attīstībā vācu un austriešu literatūrā: aptuveni no Liečas Franču revolūcijas līdz Pirmajam pasaules karam. Grāmatā ietverti izcilu autoru darbi, sākot ar F. Silleru un beidzot ar L. Franku.

Vēsturisko romānu cienītājiem varam ieteikt polu rakstnieka I. G. Kamiņška «Sarkano Pieküni». Grāmatas darbība risinās Rietumpomerānijas knaziste Boguslava X. Lielā (1454—1523) valdīšanas laikā. Autors uz patiesu notikumu fona saistīši apraksta galma intrigas, kauju skatus, inkvizīcijas tiesas darbību, sadzīves alnas. Negaidītie sižeta pārvērseni liek lasītājam ar neatlābstošu interesēkot notikumu gaitai.

Jaunās grāmatas jūs gaida. Taču, kā vienmēr, pie mums valda demokrātija: kurš pirms brauc, tas pirmsais mal. Tāpēc nekavējieties!

A. KRASNOPOJOROVA,
Riebiņu bibliotēkas vadītāja

Rotaļas ar uguni — bīstamas

Bērnu rotāšanās ar uguni ir par cēloni daudzēm ugunsgrēkiem. Pirmā kārtā tas jāceras vecākem. stingri izpildīt ugunsdrošības noteikumus vispirms vajag vienlaikus pārī, jo pieaugušo cilvēku piešķērums ir labākā audzināšanas metode.

Taču reizēm noteik pilnīgi otādi. Tēvs vai māte, aizmirsusi par bērnu pastiprināto interesē par uguni, pārver sekojnūs par rotālietu. Lai nomierinātu sākotnējās bērnu, viņam iespiež rokā nevis grabulti, bet gan sērkociņu kārbīnu ar etiketi... «Nedodiet bērniem sērkociņus!». Vēciņi vecāki, lai sagādātu mazulim prieku, aizdedzīna sērkociņu un dod viņam to nopūst. Bērnam, protams, ir interesanti, viņu piesaista spilgti, ilgi atminā pārī, kā noslēgti pārī, cik ikonās ir visai bīstamas. Tā bērni pierod pie sērkociņiem, paši sāk prasīt, meklēt tos, un, kad pieaugušo nav mājās, sāk ar tiem bīstamas rotājas.

Bieži vien bērni rīkojas nepareizi tikai tāpēc, ka nezinā, cik nopietnas sekas var būt viņu nedarbībām.

Nekad nevajag uzticēt bērniem tādus uzdevumus, kas ir vēl nepiemēroti viņu vecumam, kurināt krāsnī, ielēgt elektriskās ierīces, iedegt gāzi. Sādus pieņākumus veicot, bērni var kļūt par nevilkšiem ugunsgrēka vainniekiem. Pirms atstāt mazuli mājās vienu, labāk vajag pārbaudīt, vai drošā, nepieejamā vietā ir nolikt sērkociņi, vai nav palikuši elektrotiklam pievienoti gludekļi, elektriskās platinas, tējkannas, un nolikt tos tā, lai pasargātu bērnus no nelaimēm, paskatīties vārā krāsnī, plīsi nav palikusi uguns.

Rotaļāties ar uguni patik ne tikai maziem, bet arī lielākiem — skolas vecuma bērniem. Daļa skolēnu paslepus no vecākiem smēķē, kurina ugunkurus, šau no pašgatavotām rotāpistolēm un citādiem šaujamajiem, izmantojot pulveri vai sērkociņu galvinās. Šāda skolēnu rīcība jau vairs nav nezināšanas, bet gan apzināti nepareizas uzvešanas sekas. Tāpēc gan mājās, gan skolā vajag velkt izskaidrošanu, stāstot viņiem, cik daudz postautas sāmniecībai nodara ugunsgrēki, kādi ir to izcelšanās vistspiskākie cēloni.

Cīņā pret šīm bīstamajām rotālām ar uguni kopā ar pieauzīšajiem jālesaistās arī vecāko klašu skolēniem, pionieriem un komjauniešiem. Sapulcēs, pārrunās vajag vērsties pret šādu rīcību, izskaidrojot tās bīstamās, sabiedriski kaitīgās sekas. Tieši pionieriem un komjauniešiem būtu jāuznemas jauniešu brīvprātingo ugunsdzēsēju vienību izveidošanas iniciatīva. Īpaši nepieciešamas tādās vienības ir laukos. Kad pieaugušie ir aizņemti laukos darbos, pusaudži var dot bēlē ieguldījumu apdzīvoto vietus pasargāšanā no uguns briesmām. Jauno ugunsdzēsēju vienībam vajadzētu savās rindās pārēt tikai labākos pionierus un skolēnus.

Ivans GVOZDEVS.
ugunsansardzības dienesta priekšnieks

Kā žagars iecērt zina asa. Un acīs pazīb mirklis spulgs, Par vienu milu sirdi mazāk. Par vienu mazāks mūsu puiks. (A. Elksne)

Izsakām līdzjūtību FJODORA SELEZNOVA tuviniekem, viņu smilšu kalnīnā pavadot.

Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» administrācija, sabiedriskās organizācijas

apskaidroti un gudrāki, nekā laudis citu Parafiju.»

Baznīckungs: «A tev, Jurīt, kā redzēs, dēl kā tevi atdeva da skolas?»

Jurītats atsacīja: «Dēl tā, kā es setā netrakotum un neklaigo tum.»

Baznīckungs: «Tu, Jāzep, esī jau prāvāks puisēns, tad īstī un gudrāks par citiem bērniem, paši ze, kā tev redzēs, dēl kā esat atdoti da skolas?»

Jāzeps: «Dēl tā, kad mēs izvējītumem visa, kab būtumem pagaidi, novēdišu da skolai, nekausies ar Jadwigu.»

«Pasakāt man, bērni, kā jums redzies (liekā), dēl kā jūs esat atdoti da šis skolas? Tu, mazais Pāvilis, pasakil!»

Pāvilīns atsacīja: «Dēl tā, kā es nekautots ar manu mazo māsu, aizto māte, kad veda mani da skolai, runāja tā: «Pagaidi,

(«Atputa», 1938. g.)

Kā joko traktori

jautra. Tāpēc jau katrs mehanizators to vien domā, kā noplēst kādu joku. Piemēram, pie mums Riebiņu mehdarbīnīcā viens otrs jokojās tā, kā bledram nemānot muļurdāja plekabīnā netīru lupatu vai pie automātās pakalgalā piesēja vada galbu. Ej tu vai brauc, bet nopaļus jaudis jautri smeji...

Tomēr tas viss ir tikai ziedini. Joku laukā mums ir tādi speciālisti, kā ne nobrīnīties. Viņi zina qadijumu Raiņa kolhoza, kur divi žūpu bērtuļi, no kuriem viens bija no slavenās traktoriņu kohartas, bēru priekšvakārā zārku ar visu līķi noslēpa kādā pamestā ēkā...

Kad nesen Jēzulfinovala parka rajonā, kas atrodas kolhozā «Sarkanā ausma», mani notvēra pie pogas turienes vletējās ledzīvotāji un pastāstīja, kā viņus izjokojis kalmīnu sāmniecības traktoriņš, sīs qadijums likās pavismānēnozīmīgs, kā tie joki ar netirajām lupatām. Tad vēl mani verda Raiņa kolhoza traktoriņu joks.

Kad pagājis jau kāds laicīnš, tad arī šis jaunākais joks vairs nešķiet tik bērnišķis. Ir tur parkā mazītās estrādes, priekšā bijuši soliņi. Vasarās kolhozā sēlt rīkojis pašdarbības akteru svētkus vajārī dziesmu svētkus. Stāvēja estrāde starp simtgājiņiem kokiem. Te kādudien lekrūtusi acīs garāmbrāvīšām traktoriņam ar smagu «tērauda kumeju» un viņš nolēmis kā vācētis ar tanku «paqlūdināt». No soļīniem palikuši tikai radzīni un nadzīni (attēlā). Gribējis viņš uzbrukt arī uz skatīvus dēliem, pacīkstīties ar pasūtu estrādi, bet vēl nu pārdomājis, vai kāds iztraucējs. — estrādē palikuši sveika un vesela. Tikai pēdas vēl redzamas uz dēliem.

Kādus vēl jokus izmetis «pirmās figūras laukos?»?

BENEDIKTS KAULACIS

Kopš kāda laika divi mani kaimīni pārstāja viens otru sveicināt, izraugās dažādus ceļus, lai tikai nesastaptu viens otru, bet vēl tas mūsu mazajā pilsētānā tomēr atgādās, tad griež viens no otra prom savas sejas. Vēl nesen taču draudzējās, kopā stāvēja rīndā pēc šnabja...

Kur var novest dzīves atgadijumi.

Kādēl jāiet skolā

Baznīckunga Jāzepa Macīlēviča 1850. gadā izdotajā grāmatā «Pawyjciejszona un wyssajidi sposobi dieļ zemniku Latwiszū lasām:

Feimanos ir skola dēļ bērnu zemnieku Latviešu, da katras kas ziemas, bērnu no visas Pāvulin, pasakil!

Pāvulinās atsacīja: «Dēl tā, kā es nekautots ar manu mazo māsu, aizto māte, kad veda mani da skolai, runāja tā: «Pagaidi,

pagaidi, novēdišu da skolai, nekausies ar Jadwigu.»

Baznīckungs: «A tev, Jurīt, kā redzēs, dēl kā tevi atdeva da skolas?»

Jurītats atsacīja: «Dēl tā, kā es setā netrakotum un neklaigo tum.»

Baznīckungs: «Tu, Jāzep, esī jau prāvāks puisēns, tad īstī un gudrāks par citiem bērniem, paši ze, kā tev redzēs, dēl kā esat atdoti da skolas?»

Jāzeps: «Dēl tā, kad mēs izvējītumem visa, kab būtumem

iespiests Latvijas PSR Valsts izdevniecību, po

ligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formats — 1 nosacīta iespieloklsne.

Redaktors A. RANCANS